

Glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z 9 grudnia 2020 r., IV Kz 285/20¹

DOI: 10.53024/7.4.44.2021

CZESŁAW P. KŁAK*

STRESZCZENIE

Glosa dotyczy pozycji procesowej pokrzywdzonego w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia. Zdaniem autora w obecnym stanie prawnym odpis wyroku nakazowego w sprawach o wykroczenia należy w każdym wypadku doręczyć pokrzywdzonemu, który może złożyć w terminie 7 dni od doręczania wyroku, nie później niż jednocześnie ze sprzeciwem od wyroku nakazowego, oświadczenie, że będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Nowelizacja kodeksu postępowania karnego z 19 lipca 2019 r. wprowadziła generalny obowiązek doręczania odpisu wyroku nakazowego każdemu pokrzywdzonemu i dotyczy to także postępowania nakazowego w sprawach o wykroczenia. W konsekwencji przewidziano szczególny tryb uzyskania statusu oskarżyciela posiłkowego.

Słowa kluczowe: postępowanie nakazowe, wyrok nakazowy, sprzeciw od wyroku nakazowego, pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy

W uzasadnieniu glosowanego wyroku Sąd Okręgowy w Legnicy wyraził pogląd, iż „odpowiednie stosowanie art. 505 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.s.w. oznacza, że w postępowaniu wykroczeniowym odpis wyroku nakazowego doręcza się zawsze oskarżycielowi publicznemu oraz obwinionemu i jego obrońcy, zaś pokrzywdzonemu tylko wówczas, gdy w trybie art. 26 § 3 k.p.s.w. nabędzie uprawnienie do udziału w sprawie jako oskarżyciel posiłkowy”.

* Dr hab. Czesław P. Kłak, prof. KPSW, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, ORCID 0000-0002-2886-4770.

¹ Publ.: Lex nr 3095419.

Wskazano w nim również, że „zgodnie z art. 506 § 1 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.s.w., prawo do złożenia sprzeciwu od wyroku nakazowego przysługuje jedynie oskarżycielowi i obwinionemu. W takiej sytuacji (...) obowiązek doręczania odpisu wyroku nakazowego pokrzywdzonemu, który nie może już zostać oskarżycielem posiłkowym i złożyć sprzeciwu od tego wyroku, pozbawiony byłby procesowego sensu. Jest to sytuacja inna niż w postępowaniu karnym, albowiem tam w chwili doręczania odpisu wyroku nakazowego na podstawie art. 505 § 1 k.p.k., pokrzywdzony, z uwagi na treść art. 54 § 1 k.p.k., jest w posiadaniu uprawnienia do złożenia oświadczenia o zamiarze działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego, a art. 505 § 1 k.p.k. jedynie przyspiesza moment, w którym owo oświadczenie należy złożyć jeśli pokrzywdzony chce wnieść sprzeciw od wyroku nakazowego”.

Problematyka poruszona w uzasadnieniu wskazanego powyżej orzeczenia ma istotne znaczenie praktyczne, warto zatem przeprowadzić we wskazanym zakresie szersze rozważania.

Zgodnie z art. 505 § 1 zd. pierwsze ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego² (dalej: k.p.k.), odpis wyroku nakazowego doręcza się oskarżycielowi i pokrzywdzonemu, a oskarżonemu i jego obrońcy wraz z odpisem aktu oskarżenia. W każdym wypadku odpis tego wyroku doręcza się prokuratorowi.

Z przywołanego przepisu wynika, że odpis wyroku nakazowego podlega doręczeniu z urzędu (bez konieczności złożenia wniosku – co wynika ze sformułowania „doręcza się”): każdemu oskarżycielowi, a jeżeli nie był nim prokurator – także jemu³, pokrzywdzonemu – bez względu na to, czy występuje w roli oskarżyciela (a więc w każdym przypadku), a także oskarżonemu i jego obrońcy. Oczywiście, jeżeli pokrzywdzony występuje w roli oskarżyciela posiłkowego to wyrok nakazowy doręcza się pokrzywdzonemu, jako oskarżycielowi posiłkowemu. Natomiast w sytuacji, gdy nie uzyskał on statusu oskarżyciela posiłkowego, ustawa i tak nakazuje doręczenie mu odpisu wyroku nakazowego. Wprawdzie z art. 505 § 1 zd. pierwsze k.p.k. nie wynika obowiązek doręczenia odpisu wyroku nakazowego pełnomocnikowi oskarżyciela posiłkowego, to jednak art. 140 k.p.k. nakazuje doręczyć odpis wyroku nakazowego pełnomocnikowi oskarżyciela posiłkowego. Z art. 505 § 1 k.p.k. nie wynika bowiem, że ustawa wyklucza doręczenie odpisu wyroku nakazowego pełnomocnikowi oskarżyciela posiłkowego. Przedstawicielowi procesowemu należy doręczyć każde wskazane w art. 140 k.p.k. pismo kierowane do strony, którą on reprezentuje, choćby szczególny przepis wyraźnie tego nie przewidywał,

² Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.

³ K. Eichstaedt, teza 2 do art. 505, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, D. Świecki (red.), Lex/el 2021; Cz.P. Kłak, *Postępowanie nakazowe w polskim procesie karnym a ochrona praw człowieka*, Warszawa 2008, s. 282.

chyba że z ustawy wynika, iż określone pismo nie powinno być kierowane także do przedstawiciela strony⁴. W analizowanym przypadku z ustawy nie wynika, że odpis wyroku nakazowego nie powinien być doręczony pełnomocnikowi oskarżyciela posiłkowego (ustawowe wyłączenie), a jedynie, iż wyraźnie nie przewidziano obowiązku takiego doręczenia.

Należy zdecydowanie podkreślić, że ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw⁵ (dalej: nowelizacja k.p.k. z 19 lipca 2018 r.) wprowadziła (z dniem 5 października 2019 r.) rozwiązanie, że odpis wyroku nakazowego podlega doręczeniu pokrzywdzonemu w każdym przypadku (art. 1 pkt 86). W poprzednim stanie prawnym art. 505 k.p.k. nie wymieniał pokrzywdzonego wśród podmiotów, którym doręcza się odpis wyroku nakazowego⁶. Jednocześnie wprowadzono rozwiązanie, że pokrzywdzonego należy pouczyć, iż warunkiem skutecznego wniesienia sprzeciwu jest złożenie w terminie, o którym mowa w art. 506 § 1 k.p.k., nie później niż jednocześnie ze sprzeciwem oświadczenia, że będzie on działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego (art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k.).

Przyjęte rozwiązanie służy wzmocnieniu gwarancji procesowych pokrzywdzonego w postępowaniu nakazowym. Po pierwsze, w każdym przypadku – w obecnym stanie prawnym – otrzymuje on odpis wyroku nakazowego, a po drugie, jest pouczany o konieczności złożenia oświadczenia, że będzie on działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego, jeżeli zamierza skorzystać z prawa do wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego. W ten sposób stworzono realną możliwość zaskarżenia przez pokrzywdzonego wyroku nakazowego. Brak takiego rozwiązania mogłby prowadzić do sytuacji, w której pokrzywdzony nie mógłby skorzystać z przysługującego mu prawa do złożenia oświadczenia, że będzie on działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego, ponieważ oczekując na rozprawę główną (art. 54 § 1 k.p.k.) mógłby nie wiedzieć o tym, iż postępowanie karne uległo już zakończeniu. Sąd wydaje bowiem wyrok nakazowy na posiedzeniu bez udziału stron (art. 500 § 4 k.p.k.) i nikt nie jest informowany o skierowaniu sprawy na posiedzenie nakazowe. Ani pokrzywdzony, ani oskarżony nie są zatem informowani, że dana sprawa została skierowana do postępowania nakazowego, nie mają zatem świadomości, iż sąd proceduje w trybie szczególnym o zasadniczej redukcji formalizmu procesowego. To zaś dla pokrzywdzonego oznaczało, że w przypadku skierowania sprawy na posiedzenie nakazowe dochodziło do skrócenia terminu złożenia oświadczenia,

⁴ Zob. J. Skorupka, teza 2 do art. 140, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, R.A. Stefański, S. Zabłocki (red.), Warszawa 2017.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1694.

⁶ J. Grajewski, S. Steinbor, teza 4 do art. 505, [w:] *Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego*, L.K. Paprzycki (red.), Lex/el 2015.

o którym mowa w art. 54 § 1 k.p.k.. Brak złożenia takiego oświadczenia powodował, że pokrzywdzony mógł dowiedzieć się o zakończeniu postępowania karnego już po uprawomocnieniu się wyroku nakazowego. W takim przypadku nie miał żadnej możliwości jego zaskarżenia. Pokrzywdzony mógł złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 54 § 1 k.p.k., do czasu uprawomocnienia się wyroku nakazowego, co obligowało sąd do doręczenia mu odpisu wyroku nakazowego (art. 506 § 1 k.p.k.), ale to z kolei wymagało od niego aktywności, przy jednoczesnym braku obowiązku informowania go o stanie sprawy. Co istotne, jak trafnie wskazano w uzasadnieniu do projektu nowelizacji ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, nawet w sytuacji, gdy pokrzywdzony wykazałby się aktywnością procesową, mógłby nie mieć świadomości, że w jego sprawie nie dojdzie do przeprowadzenia rozprawy głównej⁷. W związku z tym trafna była konkluzja, że rozwiązanie zawarte w art. 505 k.p.k. – w brzmieniu sprzed nowelizacji – nie zapewniało w sposób należyty zabezpieczenia interesów procesowych pokrzywdzonego, w szczególności możliwości wzięcia przez niego udziału w postępowaniu w charakterze strony⁸. Nowelizacja art. 505 k.p.k., ogólnie rzecz ujmując, miała na celu stworzenie pokrzywdzonemu realnej możliwości zaskarżenia wyroku nakazowego, bez względu na jego aktywność procesową i dotychczasowe zachowanie w toku procesu. W ten sposób uniezależniono prawo wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego od postawy pokrzywdzonego i jego świadomości o biegu procesu. Założenie było takie, aby pokrzywdzony mógł uzyskać status strony w sposób szczególny, ze względu na wydanie wyroku nakazowego na posiedzeniu bez jego udziału i bez konieczności uprzedniego składania oświadczenia o działaniu przez niego w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

W obecnym stanie prawnym pokrzywdzony (tak jak oskarżony) nadal nie jest informowany o skierowaniu sprawy na posiedzenie nakazowe (a więc o możliwości rozpoznania jego sprawy w postępowaniu nakazowym), ale otrzymuje odpis wyroku nakazowego z pouczeniem, że warunkiem skutecznego wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego jest złożenie oświadczenia, iż będzie on działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Z art. 505 § 1 k.p.k. nie wynika, iż pokrzywdzony *ex lege* jest stroną postępowania nakazowego, lecz że może uzyskać status strony, składając oświadczenie, iż będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego w terminie określonym przez art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k. i w ten sposób staje się podmiotem uprawnionym do wniesienia sprzeciwu od wyroku nakazowego

⁷ Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 3251, s. 65, publikacja na stronie: www.sejm.gov.pl, dostęp: 29.12.2021 r.

⁸ *Ibidem*.

(art. 506 § 1 k.p.k.). Jest to rozwiązanie szczególnie względem tego, które zawarte jest w art. 54 § 1 k.p.k.

W postępowaniu w sprawach o wykroczenia do wyroku nakazowego stosuje się odpowiednio art. 504 i art. 505 z wyłączeniem zdania drugiego, a także art. 506 § 1-3, § 5 i 6 k.p.k. (art. 94 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia⁹, dalej: k.p.s.w.). W takim brzmieniu art. 94 § 1 k.p.s.w. obowiązuje od 1 lipca 2003 r. i do chwili obecnej nie był nowelizowany, przy czym nowelizacja k.p.k. z 19 lipca 2019 r., mimo że objęła art. 505 k.p.k., nie wprowadziła żadnych zmian w art. 94 § 1 k.p.s.w. Co istotne, w obecnym brzmieniu art. 505 k.p.k. podzielony jest na trzy paragrafy, a przed nowelizacją k.p.k. z 19 lipca 2019 r. nie był podzielony na paragrafy, zaś jego treść ujęta była w trzech zdaniach. Art. 94 § 1 k.p.s.w. odwołuje się zatem do historycznego brzmienia art. 505 k.p.k., chociaż przepis w tym kształcie już nie obowiązuje. Należy jednak uznać, że art. 94 § 1 k.p.s.w. odsyła do „odpowiedniego” stosowania art. 505 w obecnym brzmieniu, z jedynym wyłączeniem merytorycznym. Przepis ten nie może bowiem odsyłać do przepisu w brzmieniu historycznym. Art. 505 zdanie drugie k.p.k. w brzmieniu sprzed nowelizacji k.p.k. z 19 lipca 2019 r. dotyczył obowiązku doręczenia odpisu wyroku nakazowego prokuratorowi w każdym przypadku. I tylko w tym zakresie k.p.s.w. wyłączyło stosowanie art. 505 k.p.k. Tym samym w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia nie obowiązywała regulacja, że odpis wyroku nakazowego należy doręczyć prokuratorowi. Także w obecnym stanie prawnym uznać należy, że art. 94 § 1 k.p.s.w. nie przewiduje obowiązku doręczenia odpisu wyroku nakazowego prokuratorowi, jeżeli nie był on oskarżycielem w danej sprawie. Wprawdzie obecnie materia doręczenia odpisu wyroku nakazowego prokuratorowi uregulowana jest w art. 505 § 1 zd. drugie k.p.k., to nie ulega wątpliwości, że art. 505 § 1 zd. drugie k.p.k. jest dosłownym powtórzeniem art. 505 zd. drugie w brzmieniu sprzed nowelizacji k.p.k. z 19 lipca 2019 r. Tym samym – mimo zmienionego kształtu art. 505 k.p.k. – nie może ulegać wątpliwości, że intencją ustawodawcy jest wyłączenie obowiązku doręczenia odpisu wyroku nakazowego prokuratorowi, w przypadku gdy nie jest on oskarżycielem publicznym w sprawie o wykroczenie. Mimo nowelizacji k.p.k. utrzymano wskazane wyłączenie, taki jest bowiem sens art. 94 § 1 k.p.s.w. w odniesieniu do obecnego brzmienia art. 505 k.p.k.

Zakres owego wyłączenia nie może budzić wątpliwości, gdy uwzględni się wyniki wykładni literalnej, historycznej i logicznej. Zaprezentowanej tezy nie podważa fakt, że art. 94 § 1 k.p.s.w. odwołuje się do kształtu przepisu, który już nie istnieje. Decydujące znaczenie ma bowiem to, że zarówno w poprzednim, jak i w obecnym stanie

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 457, ze zm.

prawnym – mimo odmiennego ujęcia redakcyjnego – zakres wyłączenia stosowania rozwiązania zawartego w k.p.k. jest taki sam. W kodeksie postępowania karnego istnieje bowiem obecnie przepis (art. 505 § 1 zd. drugie k.p.k.), który wyraża tożsamą treść z przepisem obowiązującym w poprzednim stanie prawnym (art. 505 zd. drugie k.p.k.), a wyłączenie z art. 94 § 1 k.p.s.w. dotyczy właśnie tej treści¹⁰.

Jednocześnie wskazać należy, że innego wyłączenia nie ma w art. 94 § 1 k.p.s.w. W obecnym stanie prawnym należy zatem stosować w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia art. 505 § 1-3 k.p.k. – z wyłączeniem odnoszącym się jedynie do doręczenia odpisu wyroku nakazowego prokuratorowi. Z art. 94 § 1 k.p.s.w. wynika bowiem odesłanie do aktualnego brzmienia art. 505 k.p.k., co znaczy, że nowelizacja art. 505 k.p.k. musi być uwzględniona przy ustaleniu zakresu odesłania z art. 94 § 1 k.p.s.w. Okoliczność ta uszła uwadze Sądu Okręgowego w Legnicy, który nie dostrzegł zakresu stosowania przepisów k.p.k. w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia po wejściu w życie nowelizacji k.p.k. z 19 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy w uzasadnieniu głosowanego wyroku podniósł, iż „trzeba podkreślić, że art. 94 § 1 k.p.s.w. wskazuje na «odpowiednie» stosowanie art. 505 k.p.k. w postępowaniu wykroczeniowym, a kwestia działania pokrzywdzonego w charakterze oskarżyciela posiłkowego została tu uregulowana inaczej niż w postępowaniu karnym. Jeśli bowiem pokrzywdzony w terminie wskazanym w art. 26 § 3 k.p.s.w. nie złoży stosownego oświadczenia, wówczas ostatecznie traci prawo działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego, co wynika wprost z ostatniego zdania tego przepisu, i żadnego znaczenia nie ma, czy następnie w sprawie wydany zostanie wyrok nakazowy”.

Nie można podzielić tego stanowiska. Art. 505 § 1 zd. pierwsze k.p.k. w obecnym brzmieniu wyraźnie obliguje do doręczenia odpisu wyroku nakazowego pokrzywdzonemu w każdym przypadku. Art. 94 § 1 k.p.s.w. nie wyłącza tego obowiązku w odniesieniu do postępowania nakazowego w sprawach o wykroczenia. Nie ma więc uzasadnienia, aby „odpowiednie” stosowanie oznaczało w tym wypadku pominięcie art. 505 § 1 zd. pierwsze k.p.k. Nie ma bowiem żadnych racji przemawiających za tym, aby pokrzywdzony w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia traktowany był odmiennie niż pokrzywdzony w postępowaniu nakazowym sprawach o przestępstwa. Jego sytuacja procesowa nie może być „gorsza”, a gwarancje procesowe „słabsze” dlatego, że czyn, którego dotyczy postępowanie jest wykroczeniem. W obu bowiem wypadkach postępowanie ma charakter represyjny, a ustawodawca takiego rozróżnienia nie wprowadził.

¹⁰ Zob. wyrok SN z 3.06.2020 r., I NSNc 46/19, Lex nr 3008453.

Nie można wyłączyć obowiązku doręczenia pokrzywdzonemu odpisu wyroku nakazowego z powołaniem się na art. 26 § 3 k.p.s.w. Wprawdzie przepis ten stanowi, że pokrzywdzony może w terminie 7 dni od zawiadomienia przez oskarżyciela publicznego o przesłaniu do sądu wniosku o ukaranie, oświadczyć, że będzie działać obok oskarżyciela publicznego jako oskarżyciel posiłkowy, a po upływie tego terminu uprawnienie wygasa. W obecnym stanie prawnym, ze względu na brzmienie art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k., który to przepis znajduje zastosowanie w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia (art. *ex art.* 94 § 1 k.p.s.w.), szczególna regulacja powoduje, że art. 26 § 3 k.p.s.w. ma zastosowanie tylko do przypadku, w którym sprawa nie została skierowana do postępowania nakazowego. W tym bowiem przypadku rozwiązanie szczególne przewiduje inny termin – ten określony w art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k. A zatem skierowanie sprawy do postępowania nakazowego powoduje, że uprawnienie do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 26 § 3 k.p.s.w., nie wygasa. Szczególny tryb rozpoznania danej sprawy, ze względów gwarancyjnych, wymaga, aby pokrzywdzony mógł złożyć stosowne oświadczenie po doręczeniu mu odpisu wyroku nakazowego. Nie mając bowiem świadomości, że sprawa może być rozpoznana w postępowaniu nakazowym – o czym przecież nie jest pouczany – może nie złożyć w terminie, o którym mowa w art. 26 § 3 k.p.s.w., oświadczenia, iż będzie działać obok oskarżyciela publicznego jako oskarżyciel posiłkowy, a to właśnie ta okoliczność (rozpoznanie sprawy w trybie szczególnym) może mieć znaczenie przy podejmowaniu decyzji w tej materii. Co istotne, w analizowanym przypadku nie „rozpoczyna” na nowo biec termin do złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Termin, o którym mowa w art. 26 § 3 k.p.s.w., jest bowiem nieprzekraczalny i nieprzywracalny. Odpowiednie stosowanie art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k. oznacza, że z ustawy wynika, iż w takim przypadku ustawodawca przewidział nowy (dodatkowy) termin na złożenie oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Jest to termin niezależny od tego, o którym stanowi art. 26 § 3 k.p.s.w., warunkowany jest tylko i wyłącznie szczególną sytuacją, jaką jest wydanie w sprawie wyroku nakazowego.

Można zatem uznać, że skierowanie sprawy do postępowania nakazowego (na posiedzenie nakazowe) kreuje dla pokrzywdzonego sytuację szczególną, dopuszczającą możliwość późniejszego złożenia oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego, niż wynika to z art. 26 § 3 k.p.s.w. Ustawodawca nowelizując art. 505 k.p.k. jednocześnie nie przewidział w art. 94 § 1 k.p.s.w. wyłączenia, we wskazanym zakresie, a zatem jego intencją było objęcie ramami art. 505 § 2 zd. drugie k.p.k. także postępowania w sprawach o wykroczenia. Nie można zatem uznać, że doręczenie pokrzywdzonemu odpisu wyroku nakazowego

wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawach o wykroczenia pozbawione jest, z procesowego punktu widzenia, sensu. Intencją ustawodawcy jest bowiem to, aby w wypadku wydania wyroku nakazowego pokrzywdzony miał możliwość zdecydowania czy będzie działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego, a finalnie, czy wniesienie od niego sprzeciw. Taki jest skutek nowelizacji art. 505 k.p.k., a to w odniesieniu do postępowania nakazowego w sprawach o wykroczenia oznacza, że odstąpiono od rygorystycznego rozwiązania zawartego w art. 26 § 3 k.p.s.w., które w piśmiennictwie budzi wątpliwości odnośnie do zgodności z konstytucyjnym prawem do sądu¹¹.

Nie można podzielić poglądu, że jeżeli w danej sprawie pokrzywdzony nie skorzystał z uprawnienia przewidzianego w art. 26 § 3 k.p.s.w., to nie nabył również uprawnienia do złożenia sprzeciwu od wyroku nakazowego. Materia „nabycia uprawnienia do złożenia sprzeciwu od wyroku nakazowego” nie jest bowiem – w obecnym stanie prawnym – determinowana przez art. 26 § 3 k.p.s.w., lecz przez art. 505 i art. 506 § 1 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.s.w. W wyniku wzmocnienia pozycji procesowej pokrzywdzonego w postępowaniu nakazowym, ustawodawca przewidział szczególne rozwiązania, związane z doręczaniem pokrzywdzonemu odpisu wyroku nakazowego oraz składaniem oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego, co umożliwia wniesienie sprzeciwu od wyroku nakazowego. W obecnym stanie prawnym to wskazane powyżej przepisy, a nie art. 26 § 3 k.p.s.w., mają decydujące znaczenie przy ocenie dopuszczalności wniesienia przez pokrzywdzonego sprzeciwu od wyroku nakazowego. Co istotne, art. 505 § 1 zd. pierwsze k.p.k. stosowany do postępowania nakazowego w sprawach o wykroczenia na podstawie art. 94 § 1 k.p.s.w. nie odnosi się do przypadku, o którym mówi art. 26 § 3 k.p.s.w. Nowelizacja kodeksu postępowania karnego uniezależniła bowiem doręczanie odpisu wyroku nakazowego od statusu strony, wyraźnie wymagając doręczania odpisu wyroku nakazowego także pokrzywdzonemu, który stroną nie jest. Tym samym nie można przyjąć, że odpis wyroku nakazowego doręcza się pokrzywdzonemu tylko wówczas, gdy w trybie art. 26 § 3 k.p.s.w. nabędzie uprawnienie do udziału w sprawie jako oskarżyciel posiłkowy. Po nowelizacji k.p.k. z 19 lipca 2019 r. taki pogląd nie znajduje żadnego uzasadnienia, jest bowiem sprzeczny z literalnym brzmieniem art. 505 § 1 zd. pierwsze k.p.k.

W konsekwencji stanowisko zaprezentowane przez Sąd Okręgowy w Legnicy nie może być podzielone.

¹¹ Zob. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2012, teza 1 do art. 26.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

Eichstaedt K., teza 2 do art. 505, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, D. Świecki (red.), Lex/el 2021.

Grajewski J., Steinborn S., teza 4 do art. 505, [w:] *Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego*, L.K. Paprzycki (red.), Lex/el 2015.

Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2012.

Kłak Cz.P., *Postępowanie nakazowe w polskim procesie karnym a ochrona praw człowieka*, Warszawa 2008.

Skorupka J., teza 2 do art. 140, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, R.A. Stefański, S. Zabłocki (red.), Warszawa 2017.

Akty normatywne

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, Dz. U. z 2021 r. poz. 457, ze zm.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2019 r. poz. 1694.

Uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 3251, s. 65, publikacja na stronie www.sejm.gov.pl, dostęp: 29.12.2021 r.

Orzecznictwo

Wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z 9.12.2020 r., IV Kz 285/20, Lex nr 3095419.

Wyrok SN z 3.06.2020 r., I NSNc 46/19, Lex nr 3008453.

A gloss to the judgement of the District Court in Legnica of 9 December 2020, case no. IV Kz 285/20

SUMMARY

The gloss concerns the procedural position of the injured party in the prescriptive proceedings in misdemeanor cases. In the author's opinion, in the current legal situation, a copy of the injunction sentence in misdemeanor cases should always be delivered to the aggrieved party, who may submit, within 7 days from the delivery of the judgment, not later than simultaneously with the objection to the injunction, a declaration that he will act as an auxiliary prosecutor. The amendment to the Code of Criminal Procedure of July 19, 2019 introduced a general obligation to deliver a copy of the injunction to each injured party, and also applies to the writ proceedings in misdemeanor cases. As a consequence, a special procedure for obtaining the status of an auxiliary prosecutor is provided for.

Key words: injunction proceedings, injunction, objection to the injunction, aggrieved, the auxiliary prosecutor

